

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

Academic Affairs Administration of Primary School in The Next Decade

นฤพงษ์ พิมพทอง¹ และ สายสุดา เตียเจริญ²

Naruepong Pimpong¹ and Saisuda Tiacharoen²

สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Educational Administration Department, Faculty of Education Silpakom University, Thailand

Corresponding Author, Email: ¹Ultraman_v99@hotmail.com

Retrieved: June 15, 2024; Revised: June 28, 2025; Accepted: June 29, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า โดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ มัชฎฐาน ฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ประกอบด้วยสาระสำคัญ 7 ด้าน 85 ประเด็น ดังนี้ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ 12 ประเด็น มุ่งเน้นการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมและสร้างกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการ 2) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน 11 ประเด็น มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและเชื่อมโยงกับท้องถิ่นนำไปสู่การสร้าง Soft Power 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ 16 ประเด็น มุ่งเน้นจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application และสื่อเทคโนโลยีรองรับการเรียนรู้ในอนาคต 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง 10 ประเด็น มุ่งเน้นพัฒนารูปแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยืดหยุ่นในการวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ 5) การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 11 ประเด็น มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการนิเทศที่หลากหลายและสร้างเครือข่ายการนิเทศภายใน 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา 13 ประเด็น ส่งเสริมครูและนักเรียนเป็นผู้ผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 7) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ 12 ประเด็น มุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารวิชาการระหว่างหน่วยงานการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; โรงเรียนประถมศึกษา; ทศวรรษหน้า

Abstract

The purpose of this research was to determine academic affairs administration of primary school in the next decade by applying the Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) technique. Purposive sampling was used to select 21 jury of experts. The tools for collecting data

were unstructured interview and questionnaire. The statistics used for data analysis were median, mode, and Interquartile range.

The findings of this study were as follows: Academic affairs administration of primary school in the next decade that were classified into 7 factors and 85 issues; 1) Creating a shared vision in academic administration. There were 12 issues, that focus on flexible vision concept. 2) Developing a curriculum that is consistent with students' needs and aptitudes. There were 11 issues, that focus on integration with local wisdom toward of soft power. 3) Setting the learning management process that enhancing IQ, EQ, and MQ. There were 16 issues, that focus on integrating with Digital Platform, AI, Application and technological media to support future learning. 4) Diverse and reflective assessment methods. There were 10 issues, that focus on developing varied and flexible assessment methods that truly reflect learning outcomes. 5) Internal supervision to develop learning management processes. There were 11 issues that focus on developing various supervisory processes and creating internal supervision networks. 6) Development of media, innovations, technology, and learning resources for anytime, anywhere Learning. There were 13 issues that encourages teachers and students to produce and develop media, innovations, technology, and learning resources. 7) Networks for academic management participation. There were 12 issues that emphasis on establishing networks for academic management participation among educational institutions and stakeholders.

Keywords: Academic Affairs Administration; Primary School; The Next Decade

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นผลสืบเนื่องมาจาก 1) กระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่หลอมรวมสังคมทั้งโลกให้เป็นสังคมเดียว ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารหรือเดินทางถึงกันได้ทั่วโลกในเวลาอันรวดเร็ว 2) กระแสการพัฒนาเทคโนโลยี (Big Bang of Technology) ที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดเทคโนโลยี นวัตกรรม มากมาย และทำให้โลกเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น 3) กระแสความเป็นใหญ่ของเงินทุน (Financialization) ที่เงินเข้ามามีบทบาทและเป็นตัวขับเคลื่อนโลกในทุกด้าน พร้อมทั้ง การพัฒนารูปแบบเป็นระบบดิจิทัลมากขึ้น (วัฒนาพร ระเบียบทุกข์, 2563) จากการเปลี่ยนแปลงข้างต้นได้สร้างปรากฏการณ์ที่เรียกว่า VUCA World โลกในยุคปัจจุบันที่ “ผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ” ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อเศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งการจัดการศึกษา ประเทศไทย จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างพลิกโฉมให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้านเพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ที่ผ่านมามีพบว่า คุณภาพการศึกษาของไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของอีกหลายประเทศ จากการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการจัดการศึกษาของประเทศไทย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยมาก และต่ำกว่าหลายประเทศในแถบเอเชีย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) รายงานดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1 –18 ประจำปีงบประมาณ 2565 เปรียบเทียบผล

การประเมินความสามารถด้านการอ่านปีการศึกษา 2563 กับปีการศึกษา 2564 พบว่า ความสามารถด้านการอ่านออกเสียงลดลงร้อยละ 5.61 และความสามารถด้านการอ่านรู้เรื่องลดลงร้อยละ 0.04 (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2565, น. 11) และจากรายงานดัชนีทางการศึกษาระดับภาค 1-18 ปีการศึกษา 2565 ด้านคุณภาพทางการศึกษา (Quality) คะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป พบว่า วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 59.21 วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.26 วิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 5.74 และวิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ตามลำดับ (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566) ซึ่งสะท้อนคุณภาพในการจัดการศึกษาที่ต้องเร่งพัฒนาเป็นไปตามมาตรฐาน

การบริหารงานวิชาการส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนและการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งปัจจุบันยังคงพบสภาพปัญหาอยู่หลายประการ ยกตัวอย่างเช่น การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการและทิศทางการพัฒนาของประเทศ ไม่สอดคล้องกับทักษะงานในอนาคตที่มุ่งเน้นสมรรถนะ กระบวนการจัดการเรียนรู้เน้นการบรรยายหน้าชั้นเรียน ขาดการกระตุ้นความคิดและการลงมือปฏิบัติของนักเรียน การวัดผลประเมินผลใช้วิธีการทดสอบ ด้วยแบบทดสอบเป็นหลัก ซึ่งไม่สามารถสะท้อนคุณภาพนักเรียนได้ตรงตามความจริง การพัฒนาสื่อ การเรียนรู้ ปัจจุบันเป็นโลกแห่งการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัล นักเรียนมีความสนใจในการเรียนรู้จาก สื่อดิจิทัลที่มีความกระชับ สื่อสารตรงไปตรงมา เข้าใจง่ายในระยะเวลาอันสั้น จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การนิเทศภายในขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการในการจัดการเรียนรู้ เป็นต้น

จากสภาพปัญหาของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา ที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยังไม่ตอบสนองต่อความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นภารกิจหลักในการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนเป็นไปตามมาตรฐานและตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย โดยการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า แล้วนำมากำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย นำเสนอโครงการวิจัย และดำเนินการขออนุมัติโครงการวิจัย ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัย การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าเป็นอย่างไร มีขั้นตอนดังนี้

รอบที่ 1 กำหนดจำนวนและคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 6 คน กลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงานวิชาการระดับจังหวัด จำนวน 6 คน และกลุ่มที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญการบริหารงาน

วิชาการระดับสถานศึกษา จำนวน 6 คน ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จัดทำแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหา

รอบที่ 2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาจัดทำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า จัดแบ่งกลุ่มเนื้อหาจากการสัมภาษณ์โดยได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์หรือ e-mail ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมเพื่อยืนยันคำตอบการศึกษาวิจัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อคำถามแต่ละข้อ ตรวจสอบความสอดคล้องกันในแต่ละข้อคำถามซึ่งเป็นการหาฉันทามติของผู้เชี่ยวชาญ ในกรณีความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ในกรณีผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ผู้วิจัยต้องดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบที่ 3 เพื่อยืนยันคำตอบของผู้เชี่ยวชาญ

รอบที่ 3 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในรอบที่ 2 มาจัดทำแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยมีข้อคำถามตามเดิม เพิ่มเติมข้อมูลป้อนกลับเชิงสถิติ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วจัดส่งทางไปรษณีย์หรือ e-mail ให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิม เพื่อยืนยันความเห็นเดิมของตนเองหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 3 มาวิเคราะห์และสรุปการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาวิจัย ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอแนะและจัดทำรายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอคณะศึกษาศาสตร์เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรต่อไป

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า EDFR รอบที่ 1 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 21 คน มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในประเด็นที่มีสาระสำคัญ 7 ด้าน 85 ประเด็น ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ 12 ประเด็น ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการในการพัฒนา 3) ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษา 4) กำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน 5) สร้างวิสัยทัศน์และกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการ 6) สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ 7) เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง 8) เสริมสร้างครูให้มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้ 9) ครูมีกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ 10) ลดความซ้ำซ้อนและภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น 11) จัดทำฐานข้อมูลการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ 12) บริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาตามวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ อย่างต่อเนื่อง

ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน 11 ประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และการเปลี่ยนแปลง 2) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วม 3) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจ 4) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและยืดหยุ่น 5) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทที่ความแตกต่างกัน 6) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยบูรณาการข้ามศาสตร์วิชา

7) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มี ความเชื่อมโยงกับท้องถิ่นสู่การสร้าง Soft Power 8) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นฐานสมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 9) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก 10) ประเมินหลักสูตรสถานศึกษา 11) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเข้าใจหลักสูตรสถานศึกษานำไปสู่การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ 16 ประเด็น ดังนี้ 1) จัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา 2) เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในออกแบบการจัดการเรียนรู้ 3) พัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับความแตกต่างรายบุคคล 4) จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application 5) จัดการเรียนรู้แบบ Active Learning 6) จัดการเรียนรู้โดยส่งเสริมการพัฒนาความฉลาดทางปัญญา(IQ) ความฉลาดทางอารมณ์(EQ) และความฉลาดทางจริยธรรม(MQ) 7) จัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้สถานการณ์เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน 8) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ต่อยอดองค์ความรู้ 9) ส่งเสริมความรู้และทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้ 10) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 11) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดนำไปสู่การเป็นนวัตกรรม 12) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมสมรรถนะตามหลักสูตรสถานศึกษา 13) จัดการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก 14) เสริมสร้างสุขภาพจิตและสวัสดิภาพที่ดี 15) ลดการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมจากหน่วยงานภายนอก 16) สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง 10 ประเด็น ดังนี้ 1) พัฒนาครูให้มียอดความรู้เกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผล 2) พัฒนารูปแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยืดหยุ่น 3) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีความเชื่อมั่น มีคุณภาพและมาตรฐาน 4) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัด 5) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล 6) วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและเครื่องมือที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 7) วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง ยืดหยุ่น เป็นระบบ และต่อเนื่อง 8) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการวัดประเมินผล 9) สะท้อนผลและรายงานผลจากการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ 10) รายงานผลการวัดและประเมินผลคุณภาพ

ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ 11 ประเด็น 1) ศึกษาวิเคราะห์ และวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 2) พัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลาย 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศภายใน 4) พัฒนาเครื่องมือการนิเทศภายในที่มีมาตรฐานและสามารถประเมินผลได้จริง 5) สร้างกรอบความคิดและเจตคติที่ดีในการนิเทศ 6) สร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ 7) นิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมจากทั้งภายในและภายนอก 8) นิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร 9) นิเทศภายในสถานศึกษาด้วยผู้นิเทศที่ความเชี่ยวชาญ 10) สะท้อนผลการนิเทศ แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ 11) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศภายในสถานศึกษา

ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา 13 ประเด็น ดังนี้ 1) สนับสนุนงบประมาณอย่างเหมาะสม เพียงพอ 2) ส่งเสริมการผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในที่หลากหลาย 3) ส่งเสริมผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมาตรฐาน 4) ส่งเสริมครูและนักเรียนเป็นนวัตกรรม 5) ส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบ พัฒนาและผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี 6) จัดทำฐานข้อมูลคลังสื่อและแหล่งเรียนรู้ 7) ส่งเสริมการวิจัยโดยใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ 8) กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ 9) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองทุกที่ทุกเวลา 10) จัดทำแนวทางโดยบูรณาการ

แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในชุมชน 11) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทุกที่ทุกเวลา
12) พัฒนาห้องเรียนเสมือนจริง 13) พัฒนาห้องเรียนในรู้แบบ Smart Classroom มีสื่อเทคโนโลยี

ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ 12 ประเด็น 1) ร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ 2) ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย แนวทางการบริหารวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน 3) สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารวิชาการระหว่างหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) ระดมความคิดเห็นและร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานวิชาการ 5) สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมภายในเครือข่าย 6) สร้างความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่ดีภายในเครือข่าย 7) สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุขและสุขภาพจิตที่ดีในเครือข่าย 8) จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย 9) ประสานความร่วมมือในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง 10) พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน 11) พัฒนาระบบเทคโนโลยีรองรับการประสานความร่วมมือ 12) ประเมินผลการพัฒนาเครือข่าย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า EDFR รอบที่ 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น EDFR รอบที่ 2 ด้วยค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 12 ประเด็น

ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 11 ประเด็น

ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 15 ประเด็น อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น

ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 9 ประเด็น อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น

ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกันอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 10 ประเด็น อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น

ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 12 ประเด็น อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น

ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกัน อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 11 ประเด็น อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ พบว่า สถานศึกษาต้องดำเนินการศึกษาวิเคราะห์แผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการในการพัฒนาและเป้าหมายในอนาคตของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นซึ่งจะมีความสอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษาและชุมชนที่มีความแตกต่างกัน ศึกษาวิเคราะห์กระบวนการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษานำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน โดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา สร้างวิสัยทัศน์และกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นในการบริหารงานวิชาการรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต สร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการให้กับครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งสื่อสารวิสัยทัศน์

ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ สร้างความเป็นเอกภาพในการปฏิบัติ เสริมสร้างครูให้มีสมรรถนะสูงในการจัดการเรียนรู้ มีความเป็นมืออาชีพ มีกรอบความคิดที่ยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเปลี่ยนแปลง ลดความซ้ำซ้อนและลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็น ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลการบริหารงานวิชาการภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เข้าถึงฐานข้อมูลได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เพื่อใช้ข้อมูลการบริหารงานวิชาการเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิวัฒน์ มากมี (2561) เรื่อง อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย พบว่า ด้านการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การผลิตและพัฒนาครูสอดคล้องกับความต้องการและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ วรณสอน (2563) เรื่อง อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า ด้านปัจจัยสนับสนุนมุ่งเน้นให้มีการบูรณาการร่วมกันในระดับนโยบายตั้งแต่การวางแผน การจัดทำฐานข้อมูลทางการศึกษา ตลอดจนการผลักดันให้มีการบริหารงานบุคคลอย่างเป็นระบบ

ด้านที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน พบว่า หลักสูตรสถานศึกษาจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับทศวรรษหน้า โดยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาชาติ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคตผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับความต้องการ ความถนัด ความสนใจของนักเรียนมีความทันสมัย ชัดเจน ยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม เน้นการจัดการศึกษาเชิงพื้นที่สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน มีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่นนำไปสู่การสร้าง Soft Power เน้นการนำสิ่งที่เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน สอดแทรกการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก และประเมินหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัยต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจภรณ์ รัญธนา (2560) เรื่อง องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม ผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ขอบข่ายงานวิชาการ สถานศึกษาทุกสถานศึกษาควรบูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการกับบริบทของชุมชนที่แตกต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของศิวพร ละครเพชร (2562) เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการประชุมวางแผนพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง อบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษา และชุมชนควรมีการเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญมาให้ความรู้และเป็นพี่เลี้ยงให้กับสถานศึกษาในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สำเร็จ

ด้านที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ EQ และ MQ ครูควรดำเนินการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อกระตุ้นความสนใจ ครูควรพัฒนาเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการใช้ Digital Platform, AI, Application และสื่อเทคโนโลยีสมัย ผสมผสานการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้มีโอกาสลงมือปฏิบัติจริง มีกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อสร้างองค์ความรู้และประสบการณ์ด้วยตัวของนักเรียนเอง ส่งเสริมการพัฒนารอบด้าน ประกอบด้วย ความฉลาดทางปัญญา(IQ) ความฉลาดทางอารมณ์(EQ) และความฉลาดทางจริยธรรม(MQ) ประยุกต์ใช้สถานการณ์ใกล้ตัวนักเรียนเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์

ทักษะกระบวนการคิด คิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ นำไปสู่การเป็นนวัตกรรมและต่อยอดองค์ความรู้ด้วยตนเอง บูรณาการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ จิตอาสา และคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศรี เณรจาที (2560) เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 พบว่า ควรดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีสมรรถนะทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร และการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรและงบประมาณ สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญประภา ศรีมะโรง (2560) เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้ได้จริง การวัดและประเมินผลเป็นการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูและสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียนว่าบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาหรือไม่ ดังนั้นในการวัดและประเมินผล จึงควรพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้เกี่ยวหลักการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ พัฒนารูปแบบ วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย ยึดหยุ่นสอดคล้องกับการเรียนรู้และธรรมชาติกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีความเชื่อมั่น มีคุณภาพและมาตรฐาน สามารถวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้ตามสภาพจริง โดยครูควรพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษา บูรณาการโดยใช้รูปแบบเทคโนโลยีดิจิทัล, Digital Platform, Application มาช่วยในการวิเคราะห์และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง สะดวกรวดเร็ว วัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบและเครื่องมือที่หลากหลาย คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ยึดหยุ่น เป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้และฐานข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นสิ่งที่มีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อเป็นใช้เป็นฐานข้อมูล ในการวิเคราะห์และหาแนวทางการพัฒนาต่อยอดในอนาคต นอกจากนี้ครูควรดำเนินการสะท้อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรายงานผลจากการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ และสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนร่วมกัน รายงานผล การวัดและประเมินผลคุณภาพนักเรียนต่อผู้บริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมารณ คำจันทน์ และสิริศักดิ์ อัจฉริยะ (2561) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทาง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 พบว่า ควรอบรมพัฒนาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนด้านการวัดผล ประเมินผลเพื่อพัฒนารูปแบบให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สร้างเครื่องมือเพื่อความหลากหลาย และควรให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลด้วยเพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิวพร ละหารเพชร (2562) เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ควรส่งเสริมให้มีการประชุมเพื่อรับทราบแนวทางข้อเสนอแนะวางแผนเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งเสริมให้มีการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูและจัดหาตัวอย่างเครื่องมือวัดผลที่สอดคล้องกับบริบทและตัวชี้วัดในการวัดผลประเมินผล ส่งเสริมให้มีการจัดทำเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย เช่น คลังข้อสอบ จัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือวัดและประเมินผล

ด้านที่ 5 การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายในสถานศึกษาควรดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษาที่หลากหลาย ยึดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการนิเทศภายใน

สถานศึกษา การประเมินผล การวิเคราะห์ข้อมูล และจัดเก็บข้อมูลผลจากการนิเทศอย่างเป็นระบบ พัฒนาเครื่องมือการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีมาตรฐานและสามารถประเมินผลผู้รับการนิเทศได้จริง ร่วมกันสร้างกรอบความคิด (mind set) เจตคติที่ดี และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษาให้กับผู้นิเทศและเข้ารับการนิเทศ สร้างความตระหนักให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเห็นถึงความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นิเทศภายในสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของผู้นิเทศจากทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศ อาจารย์มหาวิทยาลัย เป็นต้น เพื่อให้เกิดมุมมองที่หลากหลายและมีความรู้ใหม่ ๆ ในการนิเทศ นิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร สื่อสารกันในทัศนเชิงบวก สร้างขวัญกำลังใจที่ดีให้กับผู้รับการนิเทศ โดยนิเทศภายในสถานศึกษาผู้นิเทศต้องมีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ และมีความน่าเชื่อถือเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับให้กับผู้รับการนิเทศ ร่วมทั้งสะท้อนผลการนิเทศ คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นในอนาคต สร้างเครือข่ายและทำข้อตกลงความร่วมมือในการนิเทศภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจภรณ์ รัญธนา (2560) เรื่อง องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม พบว่า การนิเทศภายในต้องดำเนินการจัดการนิเทศภายในหลากหลายรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สุธัมมา, ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รวงทอง (2564) เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า การนิเทศภายในควรจัดประชุมวางแผน จัดทำแผนการนิเทศ การศึกษาโดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและมีส่วนร่วมนิเทศแบบกัลยาณมิตร

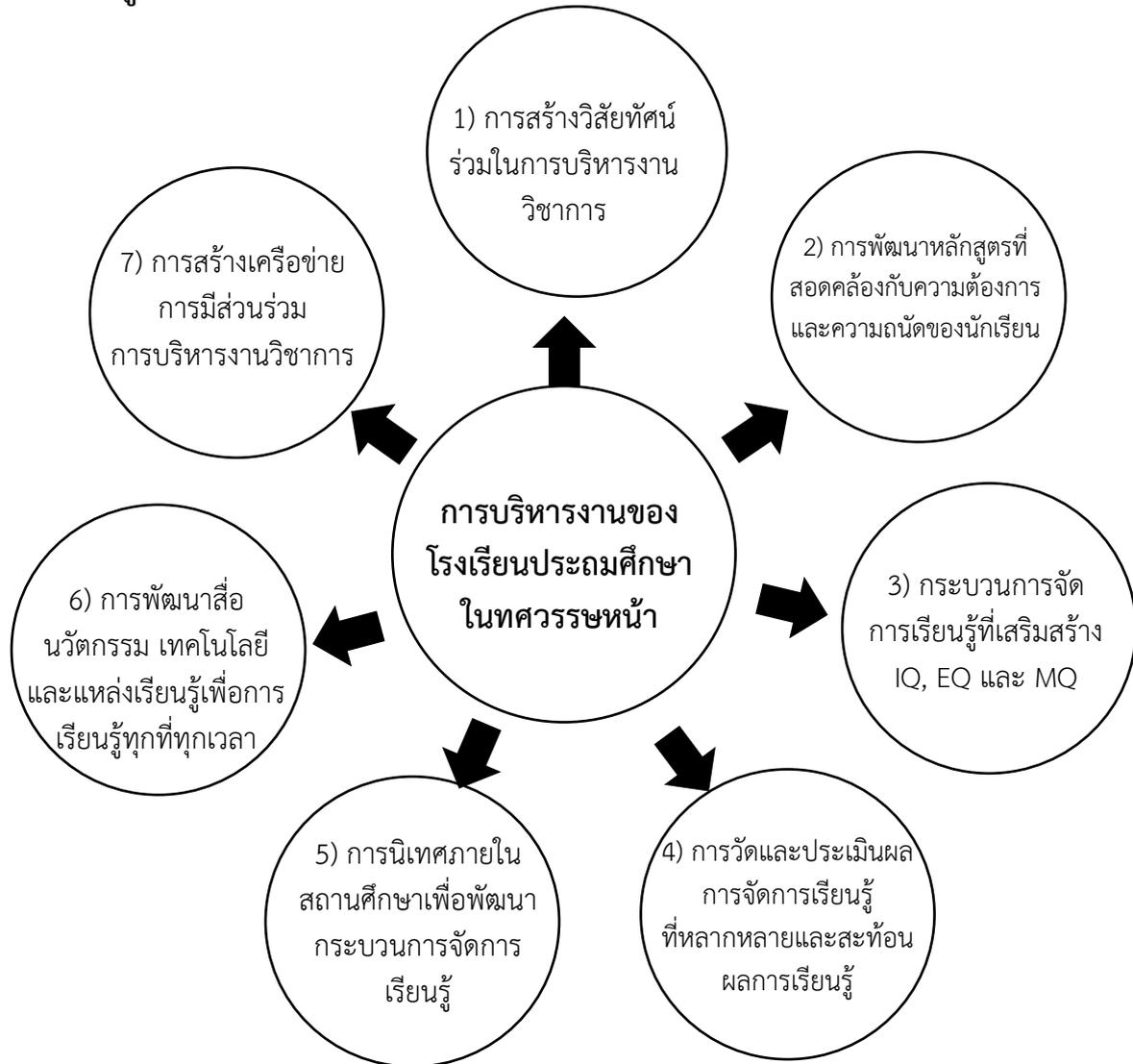
ด้านที่ 6 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา
 สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา และตรงตามความสนใจของตนเองจนนำไปสู่การค้นพบตัวเองในอนาคต ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ส่งเสริมให้ครูมีความรู้และสามารถผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น สื่อทำมือ สื่อเทคโนโลยี สื่อออนไลน์ สอดคล้องกับธรรมชาติของนักเรียน ส่งเสริมผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่มีคุณภาพและมาตรฐาน สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตและสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้จริง ส่งเสริมครูและนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจนนำไปสู่การเป็นนวัตกรรม ส่งเสริมนักเรียนให้มีส่วนร่วมในการออกแบบพัฒนาและผลิตสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบที่ตนเองสนใจ รวมทั้งดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลคลังสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ร่วมกันกำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันภัยจากสื่อสังคมออนไลน์ และส่งเสริมให้นักเรียนรู้เท่าทันการใช้สื่อและเทคโนโลยี สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่และปลอดภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภวรรณ สุธัมมา, ศุภชัย ทวี และสาธิต ทรัพย์รวงทอง (2564) เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2 พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดอบรมครูเกี่ยวกับการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูเลือกใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทและทันสมัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัลภา จงพิระเดชาพันธ์ (2563) เรื่อง อนาคตภาพการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในทศวรรษหน้า พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมครูผลิตสื่อใช้ในการสอนผ่านระบบเครือข่าย อินเทอร์เน็ต นักเรียนสามารถเข้าไปศึกษาเนื้อหาบทเรียนด้วยตนเองผ่านทางอุปกรณ์สื่อสารทุกชนิด

ด้านที่ 7 การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการจากทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาคุณให้ดียิ่งขึ้นจากการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือปฏิบัติ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้กับเครือข่ายความร่วมมือ

เพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นเป้าหมายที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารวิชาการระหว่างหน่วยงานการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานเอกชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วม ระดมความคิดเห็น และร่วมแลกเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานวิชาการระหว่างสถานศึกษา สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย สร้างความเข้มแข็งและความสัมพันธ์ที่ดีภายในเครือข่ายในการจัดการศึกษาและบริหารงานวิชาการอย่างต่อเนื่องยั่งยืน สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความสุข และสุขภาพจิตที่ดีในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมมือในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่าย ประสานความร่วมมือการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง พัฒนาแนวทางการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกันในการบริหารงานวิชาการภายในเครือข่ายอย่างชัดเจน พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลรองรับการประสานความร่วมมือในการสร้างเครือข่ายการบริหารงานวิชาการในรูปแบบออนไลน์ระหว่างหน่วยงานที่อยู่ไกลกัน และประเมินผลการพัฒนาเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ และปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรชร วรณสอน (2563) เรื่อง อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า การประสานเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ มุ่งหวังให้ทุกภาคส่วนให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ หวานใจ เวียงยิ่ง (2564) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการมี 7 กลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ 2) กำหนดวิสัยทัศน์เพื่อการบรรลุเป้าหมายของเครือข่าย 3) พัฒนาแผนยุทธศาสตร์ของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ 4) สร้างความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของสมาชิกในเครือข่าย 5) พัฒนาประสิทธิภาพการประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่าย 6) ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสื่อสารของเครือข่าย และ 7) เสริมสร้างความเข้มแข็งของหน่วยงาน/องค์กรภายนอกเพื่อความร่วมมือทางวิชาการ

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 1 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า 7 ด้าน 85 ประเด็น

1) การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการบริหารงานวิชาการ	12 ประเด็น
2) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของนักเรียน	11 ประเด็น
3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้าง IQ, EQ และ MQ	16 ประเด็น
4) การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและสะท้อนผลการเรียนรู้	10 ประเด็น
5) การนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	11 ประเด็น
6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา	13 ประเด็น
7) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ	12 ประเด็น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรเสริมสร้างความรู้ และทักษะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในทศวรรษหน้าให้กับผู้บริหารสถานศึกษา กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาภาคเรียนละ 1 ครั้ง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูเป็นผู้ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ และส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนให้เป็นผู้พัฒนานวัตกรรมใหม่สู่การเป็นนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษากับตัวแปรการวิจัยอื่น เช่น การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษากับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษากับอิทธิพลทางวัฒนธรรม (Soft Power) เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาผลกระทบเชิงนโยบาย กฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World): Thai learners' key competencies in a VUCA world. *ครู ภา วิทย า จาร ย์ (Journal of Teacher Professional Development)*, 1(1), 205–223.
- เบญจภรณ์ รัญระนา. (2560). องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 9(2), 40–52.
- เพ็ญประภา ศรีมะโรง. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 13(1), 141–150.
- สมศรี เณรจาที. (2560). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ ในศตวรรษที่ 21. *วารสารบริหารการศึกษา มคอว*, 14(27), 10–20.
- สุทธิวัฒน์ มากมี. (2561). อนาคตภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9(1), 212–224.
- สุวิลา จงพิรเดชาพันธ์. (2563). อนาคตภาพการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในทศวรรษหน้า. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(1), 353–369.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2565). *ดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1–18*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2565, จาก <https://www.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/09/03.บทความที่น่าสนใจ-ารวมเล่มดัชนี-สมบูรณ์140965.pdf>
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *ดัชนีทางการศึกษา ระดับภาค 1–18*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2565, จาก <http://mis.moe.go.th/wp-content/uploads/2023/11/ดัชนีทางการศึกษา-2566-.pdf>

- ศวิพร ละหารเพชร. (2562). *ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศุภวรรณ สุธัมมา, ศุภชัย ทวี และ สาธิต ทรัพย์รุ่งทอง. (2564). *แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 2*. *วารสารวิจัยวิชาการ*, 4(2), 153.
- หวนใจ เวียงยิ่ง. (2564). *กลยุทธ์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อรชร วรรณสอน. (2563). *อนาคตภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเพื่อรองรับการพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุมาภรณ์ คำจันทน์ และ สิริศักดิ์ อัจฉิชัย. (2561). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*, 5(1), 58.